

USPOSTAVLJANJE DISCIPLINE U RAZREDU I PREVENCIJA NEDISCIPLINE

Sažetak

Nedisciplina ili nepoželjno ponašanje je nešto što je uvijek pratilo proces podučavanja ali vješti učitelji, a i sami motivisani, uspješno ovaka ponašanja dovode na zadovoljavajuću mjeru. Pojam upravljanja razredom odnosi se na ponašanje učitelja te elemente organizacije za stvaranje pozitivnog ozračja za učenje. Ovaj rad tretira pitanje discipline i njenog uspostavljanja u razredu, razvijanja kod učenika ali i usvajanja kako bi mogli postizati rezultate predviđene odgojnim i obrazovnim planom i programom.

Smajo MUSTAFIĆ

Uvod

Podučavanje je lijep, ozbiljan, a nadasve složen posao. Zato mu i treba pristupiti krajnje odgovorno. U protivnom ovaj posao bi se mogao pretvoriti u mučenje i za učitelja i za učenika. Prvenstveno je potrebno osigurati disciplinu bez koje nema efikasnog podučavanja. Nedisiplina ili nepoželjno ponašanje je nešto što je uvijek pratilo proces podučavanja ali vješti učitelji, a i sami motivisani, uspješno ovaka ponašanja dovode na zadovoljavajuću mjeru. Vrlo je važno da učitelj zna napraviti radnu atmosferu a to će postići razvije li sposobnost upravljanja razredom. Pojam upravljanja razredom odnosi se na ponašanje učitelja, te elemente organizacije za stvaranje pozitivnog ozračja za učenje.

Danas je svakom učitelju jasno kako je uspješno upravljanje razredom jedna od njegovih najvažnijih zadaća. Osim što se brine o sadržajima koje učenici trebaju usvojiti, treba osigurati uvjete za siguran i neometan rad učenika. Tek kada su učenici koncentrirani i disciplinirani, možemo u njima potaknuti želju za učenjem.

Ovaj rad će tretirati pitanje discipline i njenog uspostavljanja u razredu, razvijanja kod učenika, ali i usvajanja kako bi mogli postizati rezultate predviđene odgojnim i obrazovnim planom i programom.

Definicija discipline

Riječ disciplina je latinskog porijekla, zapravo znači – *učenje* i izvorno se odnosila na samodisciplinu potrebnu za ispunjenje neke zadaće. Danas se koristi u značenju *navike na pokoravanje stanovitom poretku*, odnosno, *skup propisa koji određuje način održavanja poretka u red.* (Kljajić, 1978.)

Kada se spomene riječ „disciplina“, ono na šta mnogi prvo pomisle je *kazna*. Zapravo, riječ „disciplina“ je izvedena iz latinske riječi „disciple“ koja ima značenje onaj koji uči. Ovo je posebno važno za nastavnike čiji je posao da uče djecu. Disciplina znači promjenu neprihvatljivog ponašanja u prihvatljivo ponašanje.¹

Svrha discipline, s jedne strane, je djelovati preventivno na pojavu problema, a s druge strane, djelovati na problem koji se ipak pojavio s ciljem da se više ne pojavi.

Disciplina je red potreban u učionici da bi učenici djelotvorno učili. Naravno, red u učionici je potreban želi li se postići da učenici nešto nauče od aktivnosti.²

Određivanje nepoželjnih oblika ponašanja (nediscipline)

Kako bi se, uopšte, moglo pristupiti uspostavljanju discipline u razredu potrebno je odrediti nepoželjne oblike ponašanja. Oblici i klasifikacije ovakvog ponašanja su različiti, a Charles (1978.) navodi sljedećih pet kategorija.

- agresija (fizička ili verbalna)
- nepoštenje (prepisivanje i druge vrste varanja pri ispitivanju, krađe)
- prkos autoritetu (odbijanje da se slijede upute učitelja)
- remećenje rada (brbljanje, dobacivanje papirićima a u novije vrijeme i SMS porukama i sl.)
- nesudjelovanje u radu (sanjarenje, bavljenje drugim aktivnostima)³

Uzoci školske nediscipline

Gore navedeni oblici nepoželjnog ponašanja su očigledni i vrlo česti u školi pa se postavlja pitanje koji su uzroci njihovog pojavljivanja. Ovim se, dakako, ulazi u problem nediscipline, njene pojave i neizbježnog pitanja što je uzrok učeničkoj nedisciplini. Nastavu ometaju obično učenici koji teško zadovoljavaju svoje potrebe u školi. Kada ti učenici sjede u razredu, razlika između onoga što žele i onoga što imaju može postati nepremostivo. Zbog te razlike gnjevni su i neprijateljski raspoloženi.⁴ Prema Andriloviću i Čudini-Obradović (1996.) ovi razlozi su trojaki; biološke osobine djeteta, emocionalni problemi djeteta te neke situacije u školi, posebno u razredu.

Biološke osobine djeteta značajne za pojavu školske nediscipline su:

- Slabija mentalna razvijenost sužava raspon i trajanje pažnje. To može potaknuti impluzivnost i agresivnost koji se manifestiraju u težim oblicima nediscipliniranog ponašanja; laganje, nerad, skitanje, krađa i destruktivnost.

1 Bonnie Miller, *Kako ostvarti uspješan kontak*. Sarajevo 2001. Str. 132.

2 Chris Kyriacou, *Temeljna nastavna umijeća. (disciplina)* Educa, Zagreb 1997. Str. 117.

3 Vlasta Vizek Vidović, Vesna Vlahović-Štetić, Majda Rijavec, Dubravka Miljković, *Psihologija obrazovanja*, Zagreb, 2003. Str. 293.

4 William Glasser, *Kvalitetna škola*. Educa Zagreb 1994. Str. 142.

- Oštećenje središnjeg živčanog sustava koja dovode do nemira, pretjerane aktivnosti, stalnog vrpoljenja i nespretnosti⁵

Emocionalni problemi djeteta koji dovode do školske nediscipline:

- Učenici koji nemaju zadovoljenu potrebu prihvaćanja i poštivanja od strane vršnjaka i učitelja, često to nastoje postići neprimjerenim ponašanjem kako bi privukli njihovu pažnju
- Zbog slabijeg imovnog stanja često se neprijateljski ponašaju prema djeci bolje stojećih roditelja
- Neprihvatljivo ponašanje može da bude prouzrokovano i manje lijepim fizičkim izgledom
- I neobičan fizički izgled učitelja može, pogotovu u fazi upoznavanja, biti razlogom neprihvatljivog ponašanja učenika

Fizički izgled može da bude razlogom i neobjektivnog ocjenjivanja neprihvatljivog ponašanja od strane učitelja (odgajatelja) tako da se za isti postupak više okrivljuju djeca lošijeg fizičkog izgleda, manje odnjegovana djeca i lošije odjevena.⁶

Kyriacouva teorija uzroka neposluha

Općenito se može pretpostaviti da će svi učenici rado učiti i da će se loše vladati tek kad za to postoje posebni razlozi ili motivi. Stoga je zadaća učenicima olakšati koliko je moguće da se dobro vladaju. Važni uzroci neposluha u razredu su sljedeći:

Dosada - Ako su aktivnosti organizirane tako da ne uspijevaju probuditi i održati učeničko zanimanje, ili ako je aktivnost preduga i nije poticanja, ili ako je aktivnost prelagana ili nevažna, učenicima će vjerojatno postati dosadno.

Dugotrajni umni rad- Većina školskih aktivnosti zahtijeva trajni umni napor i to iscrpljuje. Svima je teško, a ponekad i tegobno, dugo izdržati umni napor.

Nemogućnost da se izvrši aktivnost. - Učenici mogu ne uspjeti učiniti što se od njih traži jer je zadatak pretežak ili jer ne znaju što im je činiti.

Druželjubivost - Učenici u školama žive složenim društvenim životom - sklapaju se prijateljstva, izbijaju sukobi, stvaraju se zajednički interesi. Aspekti tih društvenih odnosa između učenika često će se preliti u nastavu (npr. učenici mogu nastaviti razgovor/sukob započet tijekom odmora).

Niska školska samosvijest - Nekim učenicima nedostaje samopouzdanja kao učenicima; možda su u prošlosti često doživljavali neuspjeh pa se nevoljko uključuju u rad jer se boje novog neuspjeha (neuspjeh kao posljedica ne-pokušaja je puno bezbolniji od neuspjeha nakon pokušaja). Takvi učenici mogu potpuno odustati od školskih očekivanja koja su dio pozitivnog razrednog ugođaja.

Emocionalni problemi - Neki učenici mogu imati emocionalne probleme. To im otežava prilagodbu zahtjevima života u školi i akademskim zahtjevima nastave. To može biti posljedica toga što ih u školi zastrašuju ili kod kuće zanemaruju. Takvi učenici često žele privući pozornost i zapravo uživaju kad svojim neposluhom privuku vašu pozornost ili pozornost svojih kolega.

Negativan odnos - Pojedini učenici jednostavno možda ne cijene dobar uspjeh u školi, pa kad im je rad predosadan ili pretežak, oni se isključe. Štoviše, neki će pokušati izbjeći rad tako da kasne na nastavu ili se pritaje i rade najmanje što mogu. Ako im prigovorite, možda će se ispričati ili biti drski, ali će i dalje malo raditi. Neki učenici namjerno dosađuju kako bi stvorili malo uzbuđenja.

Nedostatak negativnih posljedica - Kad se učenik loše vlada, postupci moraju ići za tim da se učenik čim prije ponovno prihvati posla. Osim toga, vaše ponašanje trebalo bi ići za tim da odvraća učenike od neposluha u sličnim okolnostima. Ako se učenički neposluh ne zatre u korijenu, postat će učestaliji.⁷

Neka obilježja situacije u školi koja doprinose nediscipliniranom ponašanju

- loše upravljanje učitelja razredom
- loši odnosi učitelja međusobno, te odnosi učitelja sa direktorom i stručnom službom
- autoritarni stil direktora u upravljanju školom

⁵ Vlasta Vizek Vidović, Vesna Vlahović-Štetić, Majda Rijavec, Dubravka Miljković; *Psihologija obrazovanja*, Zagreb, 2003. Str. 294.

⁶ Ibid. Str.295

⁷ Chris Kyriacou, *Temeljna nastavna umijeća. (disciplina)* Educa, Zagreb 1997. Str. 119-120.

- ne postojanje jasnih pravila i njihovo nepoštivanje
- slaba suradnja škole sa roditeljima
- neuređenost školske zgrade i okoliša⁸

Naravno, postoje i još mnogi drugi faktori neprihvatljivog ponašanja pojedinaca i grupe učenika. Uopšte nije zanemarivo društvo i okruženje izvan škole, u ulici, mahali ili zgradi pa i same atmosfere u porodici. Ovo je veoma kompleksno pitanje i zahtijeva dugotrajno i opširno istraživanje.

Uspostavljanje discipline u razredu

Budući da je data definicija discipline, označeni neprihvatljivi oblici ponašanja i utvrđeni uzroci takvom ponašanju važno je utvrditi na koji nači se uspostavlja disciplina u razredu. Primarni faktor u uspostavljanju discipline i radne atmosfere je motiviranost učitelja ali i učenika. Motiviranost učitelja je prva karakteristika dobrog učitelja. Motiviran učitelj se ne predaje i uvijek iznalazi nove mogućnosti uspostavljanja discipline u razredu i to tako da, istovremeno, motiviše učenike za rad. Ovo je poznato kao sposobnost upravljanja razredom. Pojam upravljanja razredom odnosi se na ponašanje učitelja te elemente organizacije za stvaranje pozitivnog ozračja za učenje. Svaki je razred zasebna struktura s vlastitim normama, atmosferom i očekivanjima. Praksa je pokazala kako učitelji često razvijaju vlastiti sustav upravljanja razredom, a oni koji uvažavaju ponašanje kao oblik komunikacije, poštuju različitosti i cijene ljudske veze i odnose, najuspješniji su u rješavanju uobičajenih poteškoća u ponašanju.

Za disciplinu je najvažnije imati na umu da su za postizanje potrebnog reda važnija umijeća djelotvornog poučavanja nego vaš odnos prema učeničkom neposluhu. Ako su nastavne aktivnosti dobro isplanirane i pripremljene, ako obrada nastavne jedinice potiče i održava učeničku pozornost, zanimanje i sudjelovanje, te ako su aktivnosti izazovne i pružaju realistične izgleda za uspjeh, tada će se uspostaviti potreban red. Uspješno poučavanje temelj je za uspostavu discipline. No učenici će povremeno ipak biti neposlušni, čak i na satovima najiskusnijih nastavnika i taj se problem mora riješiti. Ipak, pogrešno je promatrati disciplinu kao nešto čime se rješavaju problemi učeničkog neposluha odvojeno od vašeg poučavanja. Još je veća pogreška pokušati uspostaviti disciplinu tako da sebi kao najvažniji cilj postavite dominaciju i to kako da učenikima utjerate strah u kosti kao strategiju gušenja neposluha. To je nepoželjno ne samo zato što će usporiti uspostavu pozitivnog razrednog ugođaja potrebnu za uspješno učenje, nego i odvratiti vašu pozornost s toga kako od kvalitete vašeg podučavanja učiniti najdjelotvornije sredstvo za postignuće reda.⁹

Nastavnici mogu napraviti atmosferu u svom razredu da bi podstakli pozitivno ponašanje učenika kao npr. povećati motiviranost učenika, učiniti učenje zabavnim, biti primjer kontrolisanog ponašanja, ostvarivati toplu i brižnu klimu u razredu, koristiti pozitivne instrukcije umjesto negativnih, graditi demokratsku atmosferu u razredu, ne prenositi loše raspoloženje na učenike i sl.¹⁰

Kounin je opisao osam različitih varijabli koje opisuju ponašanje učitelja kod upravljanja razredom:

1. Stalna svjesnost o ponašanju učenika: sposobnost da se uoči nedisciplinirano ponašanje, gotovo i prije nego je započelo
2. Neprekidanje sata zbog disciplinskih problema: sposobnost da se uoči i prekine nedisciplinirano ponašanje, a da se pri tome ne prekida lekcija
3. Kontinuitet: izbjegavanje ponašanja koja prekidaju tok časa
4. Održavanje tempa: izbjegavanje ponašanja koje usporava toka časa
5. Održavanje pažnje: tehnike kojim se nezainteresirani učenici uključuju u rad i upozorava ih se na ono što slijedi
6. Odgovornost: tehnike koje koristi učitelj kako bi učinio učenike odgovornim za izvršavanje zadatka
7. Stvaranje izazova: tehnike koje učitelj koristi kako bi se učenici s entuzijazmom uključili u rad
8. Raznovrsnost: stupanj u kojem se razlikuju različiti aspekti lekcije¹¹

Danas je svakom učitelju jasno kako je upravljanje razredom jedna od njegovih najvažnijih zadaća. Osim što se brine o sadržajima koje učenici trebaju usvojiti, treba osigurati uvjete za siguran i neometan rad učenika. Tek kada su učenici koncentrirani i disciplinirani, možemo u njima potaknuti želju za učenjem.

⁸ Vlasta Vizek Vidović, Vesna Vlahović-Štetić, Majda Rijavec, Dubravka Miljković; *Psihologija obrazovanja*, Zagreb, 2003 Str. 294.

⁹ Chris Kyriacou, *Temeljna nastavna umijeća. (disciplina)* Educa, Zagreb 1997. Str. 117-118.

¹⁰ Bonnie Miller, *Kako ostvarti uspješan kontak*. Sarajevo 2001. Vidi str. 132-134.

¹¹ Vlasta Vizek Vidović, Vesna Vlahović-Štetić, Majda Rijavec, Dubravka Miljković; *Psihologija obrazovanja*, Zagreb, 2003. Str. 292.

Teorija o upravljanju razredom

Budući da se disciplina na najbolji način ostvaruje dobrim upravljanjem razredom, razvile su se i teorije upravljanja razredom. Učitelj koji uspješno ostvari ovaj zahtjev u nastavi je riješio više od pola problema u podučavanju. Upravljanje razredom treba da bude postavljeno na principu nastavnik-voditelj, a ne rukovoditelji-šefovi. Nastavnik-voditelj mora da zna kako da se neposlušni učenik ne kazni, a stanje se popravi, te učenik prihvati rad u razredu. Nastavnici-šefovi pribjegavaju brzom kažnjavanju. Vrlo važno je fokusirati se na rješavanje problema a ne na kažnjavanje.¹² Nastavnik-voditelj nema čarobnog štapića ili brzopoteznih rješenja i to treba jasno dati na znanje učeniku smirenim rješavanjem prekršaja. Sa učenikom treba razgovarati. U razgovoru konstatovati da učenik ima probleme i ponuditi mu pomoć za njihovo rješavanje. Može se poslužiti gestama, slegnuti ramenima, raširiti ruke i tako zamijeniti riječi. Nastavnik-voditelj će to učiniti mirno. Nema razloga ljutiti se ili se braniti od nediscipliniranog učenika. Preuzeti nadzor nad nastalom situacijom početak je rješavanja problema. Nikad se ne upuštati u dokazivanje i raspravu sa nervoznim učenikom, a posebno se treba uzdržati prijetnji. Problemi se nikada ne mogu riješiti u trenutku uzrujanosti, pa nastavnik-voditelj prvo smiruje situaciju. Najefikasnije će se riješiti problem ako se učeniku pokloni pažnja koja mu je možda u datom trenutku potrebna. Važno je principijelno se držati pravila i uporno tvrditi kako se problem može riješiti. Stalno treba ukazivati na važnost pridržavanja pravila koji trebaju za sve kako za učenike tako i za upravni i obrazovni kadar.¹³

Postavljanje pravila i očekivanja

Za disciplinu i red u razredu vrlo je važno postavljanje pravila i očekivanja. Upustva kojih se treba držati prilikom postavljanja pravila:

1. Usaglasiti pravila u razredu sa pravilima škole
2. Učenicima jasno navesti pravila
3. Objasniti zašto je svako pravilo potrebno – pravila postoje ne zbog nečije samovolje, nego da bi se zaštitila prava i interesi svih u razredu
4. Navesti pravila u pozitivnim terminima
5. Odabrati manji broj pravila (od 5 do 7)
6. Uključiti učenike u proces donošenja pravila¹⁴

Prema Bonni Miller:

1. Pravila moraju imati smisla i ne smije ih biti mnogo
2. Pravila i konsekvence moraju biti izložena na zidu
3. Najbolje je kada učenici mogu sudjelovati u određivanju pravila
4. Istaknite pravilo u pozitivnom obliku sa jasno iskazanim očekivanjima
5. Koristite „uradi“ umjesto „nemoj.“¹⁵

Pravila izrečena negativno govore samo šta se ne smije činiti, ali i ne kako se treba ponašati. Bolje je formulirati pravilo afirmativno, npr. „Dolaziti ćemo u školu na vrijeme“, nego reći „Nećemo kasniti“. Pravilo izrečeno u negativnoj ili zabranjujućoj formi provocira i prouzrokuje stav odbijanja. Pa ipak u knjizi „Temeljna nastavna umijeća“ od Chris Kyriacou navodi se od Wragg i Wud (1984)

1. Zabranjeno je govoriti dok nastavnik govori
2. Zabranjeno je ometati nastavu galamom
3. Moraju postojati pravila o ulasku i izlasku iz učionice
4. Zabranjeno je ometati rad drugih učenika
5. Rad se mora izvršiti na propisan način
6. Učenici moraju podići ruku kada žele odgovarati, a ne izvikivati odgovor
7. Učenici se moraju truditi
8. Učenici ne smiju osporavati nastavnikov autoritet
9. Prema školskom vlasništvu mora se ponašati obzirno

¹² Vidi William Glasser, *Kvalitetna škola*. Educa Zagreb 1994. Str. 142

¹³ Ibid. Str. 144-147.

¹⁴ Vlasta Vizek Vidović, Vesna Vlahović-Štetić, Majda Rijavec, Dubravka Miljković; *Psihologija obrazovanja*, Zagreb, 2003. Str. 284.

¹⁵ Bonnie Miller, *Kako ostvarti uspješan kontakt*. Sarajevo 2001. Vidi str. 136

10. Moraju postojati pravila vezana uz sigurnost

11. Učenici moraju pitati ako nešto ne razumiju¹⁶

Sva pravila su navedena u negativnoj, zabranjujućoj i morajućoj formi. Uz to ih je navedeno puno. Teško se otrgnuti od ustaljenih stereotipa nasljeđenih iz ranijih metoda odgajanja.

Modifikacija neželjenog ponašanja

I pored svih poduzetih mjera, neželjeno ponašanje u razredu nije moguće u cjelosti eliminirati. Ono može biti podnošljivo i nepodnošljivo. Važno je znati da se oštrim kaznama, najčešće, ne postiže željeni efekat. Kazna je zadnja mjera koja se poduzima u nastojanju da se spriječi neželjeno ponašanje. Bolje je primjenjivati metodu modifikacije neželjenog ponašanja. Proces modifikacije neželjenog ponašanja se provodi tako da se se prvo definiše i to ne više od dva, a potom se iznalaze mogućnosti da se zamijeni sa željenim ponašanjem. Nastojati poticati željeno ponašanje kroz aktiviranje učenika tako da se proziva, da mu se zadaju zadaci koji nisu preteški ili na neki drugi nači. Kada se postigne željeno ponašanje potrebno ga je potkrijepiti nagradom. Sam učitelj će procijeniti koja nagrada je najprikladnija; da li konkretna (neki predmet), ili odabiranje učenika za neku aktivnost koja mu imponuje ili javna pohvala.

Ako se ipak ne može zaobići kazna neka bude djelotvorna i humana kako je vidi O'Leary O'Leary (1972)

- kažnjavajte rijetko
- dobro razjasnite djetetu zbog čega ga kažnjavate
- osigurajte djetetu alternativnu mogućnost da zaradi nagradu
- potičite kod djeteta neusaglašive oblike ponašanja sa onim koje želiš ugasiti
- izbjegavajte fizičko kažnjavanje
- izbjegavajte kažnjavanje kada ste ljuti
- radije kažnjavajte neželjeno ponašanje na njegovom početku nego na kraju¹⁷

Sigurno je da neće biti efektivno: vikanje, povišeni ton, reći "ja se ovdje pitam", insistirati da je nastavnikova riječ posljednja, degradirati, vrijeđati, ponižavati, biti sarkastičan, oponašati učenika, optuživati bez argumenata, stalno prigovarati, imati izljeve bijesa, držati predavanja, naređivati, zahtijevati, dominirati.¹⁸

Zaključak

Svaki je razred zasebna struktura s vlastitim normama, atmosferom i očekivanjima, stoga učitelji moraju osigurati uvjete za siguran i neometan rad svakog učenika. Upravljanje razredom vrlo je složen proces, integriran u sve nastavne aktivnosti, a oni koji uvažavaju ponašanje kao oblik komunikacije, poštuju različitosti i cijene ljudske veze i odnose, najuspješniji su u rješavanju uobičajenih poteškoća u ponašanju. Takav pristup zahtijeva puno energije, no neka učitelje veseli i mali uspjeh. Svaka bi intervencija učeniku trebala pomoći u razvoju samodiscipline. Umješni učitelj uvijek ima načina kako da zavede odgovarajuću disciplinu, a dobar učitelj se nikada ne predaje. Konkretno je u svojim zahtjevima, zna što hoće i šta može. Ne žuri da kažnjava, to čini samo kada je iskoristio sve mogućnosti i sa ciljem da pomogne učeniku i promjeni neželjeno ponašanje. Spreman je i da prizna svoje greške ali otvoreno i jasno ukazuje i na greške drugih, pogotovu učenika, pazeći da to ukazivanje bude na prikladan način. Vrlo je važno da ne pravi dvije najveće greške u uvođenju ili uvježbavanju discipline a to su: da previše priča i previše pokazuje emocije. I jedno i drugo, učenik neželjenog ponašanja doživljava kao svoju pobjedu.

LITERATURA

- Vizek-Vidović, V Rijavec, M. Vlahović-Štetić V., Miljković D.: Psihologija obrazovanja, Zagreb, 2003.
- Chris Kyriacou, Temeljna nastavna umijeća. Educa, Zagreb 1997
- Bonnie Miller, *Kako ostvarti uspješan kontak*. Sarajevo 2001.
- William Glasser, *Kvalitetna škola*. Educa Zagreb 1994.

¹⁶ Chris Kyriacou, Temeljna nastavna umijeća. (disciplina) Educa, Zagreb 1997. Str. 125-126.

¹⁷ Vlasta Vizek Vidović, Vesna Vlahović-Štetić, Majda Rijavec, Dubravka Miljković; *Psihologija obrazovanja*, Zagreb, 2003. Str. 300.

¹⁸ Bonnie Miller, *Kako ostvarti uspješan kontak*. Sarajevo 2001. Vidi str. 135.

Summary

ESTABLISHING DISCIPLINE IN CLASSROOM
AND PREVENTING INDISCIPLINE

Smajo Mustafic

Indiscipline or undesirable behaviour in the classroom has always been a part and parcel of teaching process, but a skilled and motivated teacher can successfully bring such behaviours to a satisfactory level. The concept of managing the class refers to the behaviour of a teacher and the elements of organisation that brings about a positive learning atmosphere. This article deals with the issue of discipline in the classroom and creating an atmosphere that would aid learning and growth of students provided by the plan and programme.

الموجز

تحقيق الانضباط في الفصل ومنع عدم الانضباط

سمايو مصطفىتش

إن عدم الانضباط أو السلوك المرفوض شيء يرافق باستمرار عملية التدريس. لكن المدرسين المهرة، الذين يتمتعون بالخافز الذاتي، ينجحون في كبح جماح هذا السلوك حتى الدرجة المقبولة. ويتعلق مفهوم إدارة الفصل بسلوك المدرّس وعناصر التنظيم. من أجل تحقيق جو إيجابي للتدريس في الفصل، يعالج هذا العمل مسألة الانضباط وتحقيقه في الفصل وتنميته لدى التلاميذ، لكي يتحقق النجاح المرجو من المنهاج التعليمي والتربوي.